

תָּא חַוִּי, בֵּינוּן דְּכִלְהוּ אֲשֵׁתְלִימוּ דָּא בְּדָא וְאֲתַקְשְׁרוּ
 דָּא בְּדָא בְּקִשׁוּרָא חָדָא וְנִשְׁמַתָּא עֲלָאָה נְהוּר
 לֹון מִסְטָרָא דְלַעִילָא, וְכִלְהוּ נְהוּרִין אֲנוּן בּוֹצִינָא חָדָא
 בְּשִׁלְיִמוּ, כְּדִין רַעוּא חָדָא דְמַחְשָׁבָה (ד"א בְּמַחְשָׁבָה) אֲתַפְּסִים
 (ד"א לְגוּ לְגוּ דְנִהִירוּ דְסָלִיק עַל כִּלְיָא וּפְגוּ לְגוּ כִּהוּוּא רַעוּתָא בְּמַחְשָׁבָה אֲתַפְּסִים) נְהוּרוּ
 דְלָא אֲתַפְּסִים וְלָא אֲתִידַע בְּרַ הֵהוּא רַעוּ דְמַחְשָׁבָה
 תַּפְּסִים וְלָא יָדַע מַה תַּפְּסִים אֲלָא דְאֲתַנְהִיר וְאֲתַפְּסִים
 הֵהוּא רַעוּ דְמַחְשָׁבָה וְאֲתַמְלִיִּיא כִּלְיָא וְאֲשֵׁתְלִים כִּלְיָא
 וְאֲתַנְהִיר וְאֲתַפְּסִים כִּלְיָא כְּדַקָּא יָאוּת. וְעַל דָּא כְּתִיב,
 (תהלים קמד) אֲשֵׁרֵי הָעַם שִׁפְכָה לֹו וְגו'.

כָּאן דְּזָכִי לְאֲתַדְבָּקָא בְּמַאֲרִיָּה כִּהוּא גְּוֹנָא, יָרִית
 עֲלִמִין כִּלְהוּ, רַחִימָא לַעִילָא רַחִימָא לְתַתָּא,
 עֲלוּתִיָּה לָא אֲהַדְרָא רִיקְנִיָּא, דָּא אֲתַחֲטִי קַמִּי מַאֲרִיָּה
 כְּבָרָא קַמִּי אֲבוּי וְעַבִּיד לִיָּה רַעוּתָא בְּכֹל מַה

לשון הקודש

תּוֹפְסִת, אֲלָא שְׂמַאֲרִי וּמִתְמַתְקִי אוּתוּ
 רַעוּן הַמַּחְשָׁבָה. וְהַכֹּל מִתְמַלָּא וְהַכֹּל
 נִשְׁלֵם וּמַאֲרִי וּמִתְבַּשֵּׂם הַכֹּל כְּרַאוּי. וְעַל
 זֶה כְּתוּב (תהלים קמד) אֲשֵׁרֵי הָעַם שִׁפְכָה
 לֹו וְגו'.

מִי שְׂזוּכָה לְהַדְבֵּק בְּרַבּוֹנוּ כְּמוֹ זֶה, יוֹרֵשׁ
 אֵת כֹּל הָעוֹלָמוֹת. אֲהוּב לְמַעְלָה וְאֲהוּב
 לְמַטָּה. תְּפִלְתוֹ לָא חוֹזֶרֶת רִיקָם. זֶה
 מִתְחַטֵּא לְפָנֵי רַבּוֹנוּ כְּמוֹ בֶן לְפָנֵי אָבִיו

כָּא רַאָה, בֵּינוּן שְׁכֵלָם נִתְקַנּוּ זֶה בְּזֶה
 וְנִקְשְׁרוּ זֶה בְּזֶה בְּקִשְׁרֵי אֲחֵד, וְהַנְּשִׁמָּה
 הָעֲלִיּוֹנָה מַאֲרִיָּה לְהֵם מַצֵּד שֶׁל מַעְלָה,
 וְכֹל הָאוּרוֹת הֵם נִרְ אֲחֵד בְּשִׁלְמוֹת, אִז
 רַעוּן אֲחֵד שֶׁל הַמַּחְשָׁבָה וּבְמַחְשָׁבָהוּ
 נִתְפָּס וּד"א לְפָנֵי וְלְפָנִים, שְׂאוֹר שְׁעוּלָה עַל הַכֹּל
 וּבְפָנֵי לְפָנִים כְּאוּתוֹ רַעוּן נִתְפָּס בְּמַחְשָׁבָהוּ אוּר
 שְׁלָא נִתְפָּס וְלָא נוֹדַע, פִּרְט לְאוּתוֹ רַעוּן
 שְׁהַמַּחְשָׁבָה תּוֹפְסִת וְלָא יוֹדַעַת מַה

**דְּאַצְטְרִיד, וְאַימְתִּיה שְׁלִיט עַל כָּל בְּרִיּוֹן אִיהוּ גָזִיר
וְקִדְשָׁא בְרִיד הוּא עָבִיד. עֲלִיה כְּתִיב, (איוב כב) וְתַגְזֹר
אָמַר וַיָּקָם לָךְ וְעַל דְּרָכֶיךָ נָגַה אֹר:**

**וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר וְגו'. אָמַר רַבִּי
יִצְחָק מִכָּאן דְּעַקְרוֹן קִדְשָׁא בְרִיד הוּא**

לְהַנִּי נְטִיעוֹן (ד"א וְשִׁתִּיל לֹון מִשְׁמַע דְּכְתִיב יְהִי. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר אֹר שְׁכָבֵר
הָיָה תַנּוּן, מִשְׁמַע דְּכְתִיב וַיְהִי אֹר, וְהָיָה לָא כְּתִיב אֱלֹא וַיְהִי. וְכַד אֶסְתַּבֵּל קִדְשָׁא בְרִיד
הוּא בְּאֲנֹן דְּרִין דְּרִשְׁעִיעִיא. גָּנִיזוּ לִיה לְצַדִּיקֵינָא הֲדָא הוּא דְכְתִיב, (תהלים צו) אֹר זְרוּעַ
לְצַדִּיק וְלִישְׂרֵי לֵב שְׁמַחָה וְהָא אֲתַמַּר, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר, הֲדָא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה
מא) מִי הָעִיר מִמְּזֻרְחָ וְגו'.

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב. מָאִי רָאָה, אָמַר רַבִּי חֵיָא בְּדַקְאָטְרוֹן חָמָא בְּעוֹבְדֵי יְהוּ
דְּרִשְׁעִיעִיא וְגָנִיזוּ לִיה. רַבִּי אַבְא אָמַר וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב לְגָנִיזוּ אוֹתוֹ. וַיֵּרָא
אֱלֹהִים אֶת הָאֹר), (ג"א וְשִׁתִּיל לֹון דְּכְתִיב וַיְהִי אֹר מָאִי מִשְׁמַע אֹר שְׁכָבֵר הָיָה אֹר.
רַבִּי יְהוּדָה אָמַר אֹר לָא נֶאֱמַר אֱלֹא וַיְהִי לֹאמַר שְׁכָבֵר הָיָה וְכְתִיב אֹר זְרוּעַ לְצַדִּיק וְגו'
וְהָאִי הוּא דְכְתִיב מִי הָעִיר מִמְּזֻרְחָ וְגו'. וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר וַיִּבְדֵּל אָמַר רַבִּי יִצְחָק

לשון הקודש

שְׁכָתוֹב (תהלים צו) אֹר זְרוּעַ לְצַדִּיק וְלִישְׂרֵי לֵב
שְׁמַחָה. וְהָיָה נֶאֱמַר וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר. וְהוּ
שְׁכָתוֹב (ישעיה מא) מִי הָעִיר מִמְּזֻרְחָ וְגו'.

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב, מַה רָאָה? אָמַר רַבִּי
חֵיָא כְּפִי שְׁאֲמַרְנֵנּוּ, רָאָה כְּמַעֲשֵׂי הַרְשָׁעִים וְגָנִי
אוֹתוֹ. רַבִּי אַבְא אָמַר, וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי
טוֹב לְגָנִיזוּ אוֹתוֹ. וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר, וְגִי' וְשִׁתִּיל
אוֹתָם, שְׁכָתוֹב וַיְהִי אֹר. מַה מִשְׁמַע אֹר? שְׁכָבֵר
הָיָה אֹר. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֹר לָא נֶאֱמַר אֱלֹא
וַיְהִי, לֹאמַר שְׁכָבֵר הָיָה, וְכְתוּב אֹר זְרוּעַ לְצַדִּיק וְגו',
וְהוּ שְׁכָתוֹב מִי הָעִיר מִמְּזֻרְחָ וְגו'. וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת
הָאֹר וַיִּבְדֵּל, אָמַר רַבִּי יִצְחָק כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנֵנּוּ, שְׂרָאָה

וְעוֹשָׂה לוֹ רְצוֹן בְּכָל מַה שְׁצָרִיד, וְאַימְתוֹ
שׁוֹלְטַת עַל כָּל הַבְּרִיּוֹת. הוּא גֹזֵר
וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַיֵּם. עֲלִיו כְּתוּב
(איוב כב) וְתַגְזֹר אָמַר וַיָּקָם לָךְ וְעַל דְּרָכֶיךָ
נָגַה אֹר.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר וְגו'.
אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִכָּאן שְׁעַקְרֵהּ הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֶת הַנְּטִיעוֹת הַלְלוּ וְשִׁתֵּל אוֹתָם,
מִשְׁמַע שְׁכָתוֹב יְהִי. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֹר שְׁכָבֵר
הָיָה שְׁנִינּוּ, מִשְׁמַע שְׁכָתוֹב וַיְהִי אֹר. לָא כְּתוּב
וְהָיָה אֱלֹא וַיְהִי. וְכִשְׁהֶסְתַּבֵּל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּאוֹתָם דְּרוֹת שְׁל רְשָׁעִים, גָּנִיזוּ לְצַדִּיקִים. וְהוּ

בְּדַמְרוֹן דְּחָמָא בְּעוֹבְדֵי הוֹן דְּרִשְׁעֵינָא וְנִגְזוּ לֵיהּ. רַבִּי אֲבָא אָמַר חָמָא) דְּסָלִיק
 נְהוּרִיָּה מְסִיפֵי עָלְמָא עַד סִיפֵי עָלְמָא, וְכִי טוֹב הוּא
 לְאַנְגְּוֹא לֵיהּ דְּלֹא יִתְנֹן מִנִּיהּ תִּיבֵי עָלְמָא. (דף מו ע"א)

אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב
 דְּלֹא יִשְׁתַּכַּח בֵּיהּ רְתָחָא, כְּתִיב הֲכֵא כִּי טוֹב
 וְכְתִיב הָתָם (במדבר כד) כִּי טוֹב בְּעֵינַי יי לְבָרֵךְ אֶת
 יִשְׂרָאֵל, וְסוּפָא דְקָרָא (ד"א אוֹכַח) וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין
 הָאֹר וּבֵין תַּחֲשָׁף, וּבְגִין כֵּן לֹא אִשְׁתַּכַּח בֵּיהּ רְתָחָא
 וְאַף עַל גַּב דְּשִׁיתָף לֹון קְדָשָׁא בְּרִיד הוּא כְּתָדָא.

תָּא חָזִי, נְהִירוֹ עֲלָאָה לְמַתְוֵי נְהִיר תַּאי אֹר.
 וּמִתְהוּא נְהִירוֹ חֲדוּ לְכֻלָּא בֵּיהּ. וְהוּא יְמִינָא
 לְאַתְעֵטְרָא גּוּלְפוֹי (נ"א גְּלִיפֵי) וְגְלִיפִין בְּחֲדִיָּה וְהָא אִתְמַר.
 כְּתִיב, (תהלים לא) מָה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר עֲפַנְתָּ לִירְאֶיךָ
 פְּעֻלַּת לַחֹסִים בְּךָ. מָה רַב טוֹבְךָ דָּא אֹר קְדָמָאָה

לשון הקודש

וְלָכֵן לֹא נִמְצְאָה בּוּ רְתָחָה, וְאַף עַל גַּב
 שְׂשִׁתָּף אוֹתָם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּאַחַד.
 בַּא רְאָה, הָאֹר עֲלִיּוֹן לְהִיּוֹת מְאִיר
 הָאֹר הוּא, וּמֵאוֹתוֹ אֹר שְׂמַחָה לְכָל בּוּ.
 וְהוּא יְמִין לְהַתְעַטֵּר חֲקִיקוֹתָיו וְחֲקוּקָיו
 חֲקוּקִים יַחַד אִתּוּ, וְהִרִי נְאֻמָּר. כְּתוּב
 (תהלים לא) מָה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר עֲפַנְתָּ
 לִירְאֶיךָ פְּעֻלַּת לַחֹסִים בְּךָ. מָה רַב טוֹבְךָ
 – זֶה אֹר רֵאשׁוֹן שְׁנַיִן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ

כְּמַעֲשֵׂי הַרְשָׁעִים וְנִגְזוּ אוֹתוֹ. רַבִּי אֲבָא אָמַר רְאָהוּ
 שְׂפִלְק אֹרוֹ מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף
 הָעוֹלָם, וְכִי טוֹב הוּא לְנִגְזוּ כְּדֵי שְׂלֵא יִתְנֹו
 מִמֶּנּוּ רְשָׁעֵי הָעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר
 כִּי טוֹב, שְׂלֵא יִמְצָא בּוּ רְתָחָה. כְּתוּב כְּאֵן
 כִּי טוֹב, וְכְתוּב שָׁם (במדבר כד) כִּי טוֹב בְּעֵינַי
 ה' לְבָרֵךְ אֶת יִשְׂרָאֵל, וְסוּף הַפְּסוּק וּמוֹכִיחַ
 – וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין תַּחֲשָׁף.

דַּגְנִי קִדְשָׁא בְּרִידְ הוּא, לִירֵאִיד לְצַדִּיקִים לְאִנּוּן
 דְּחֵלִי תַטָּאָה כְּדַקְאֲמַרְנָן.

השלמה מההשמטות (סימן ל"ז)

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר, וְאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן שְׁנֵי
 אֹרִים הַגְּדוֹלִים הָיוּ, דְּכַתִּיב וַיְהִי אֹר. וְעָלְיוּ
 נְאֻמַּר כִּי טוֹב. וְלָקַח הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָאֶחָד וּגְנָזוּ
 לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבֹא דְכַתִּיב מָה רַב טוֹבָךְ אֲשֶׁר
 צִפְנָתָ לִירֵאִיד פְּעֻלָּתָ לְחוּסִים בְּךָ נֶגְדַּ בְּנֵי אָדָם.
 מְלַמֵּד שְׂאוֹר הָרֵאשׁוֹן אֵין כָּל בְּרִיָּה יְכוּלָה לְהַסְתַּכֵּל
 בּוֹ דְּכַתִּיב וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב וַיֵּרָא
 אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וַהֲנִה טוֹב מְאֹד. רָאָה
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה, רָאָה טוֹב
 מְאֹד, מְזַהֵר וּבְהִיר.

וְלָקַח מֵאוּרוֹ הַטוֹב וְכֻלָּל שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת

לשון הקודש

בְּךָ נֶגְדַּ בְּנֵי אָדָם. מְלַמֵּד שְׂאוֹר הָרֵאשׁוֹן
 אֵין כָּל בְּרִיָּה יְכוּלָה לְהַסְתַּכֵּל בּוֹ,
 שְׂכַתוֹב וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב,
 וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וַהֲנִה
 טוֹב מְאֹד. רָאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
 כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה, רָאָה טוֹב מְאֹד מְזַהֵר
 וּבְהִיר.

וְלָקַח מֵאוּרוֹ הַטוֹב, וְכֻלָּל שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם
 נְתִיבוֹת הַחֲכֵמָה, וּנְתַנּוּ לְעוֹלָם הַזֶּה, וַהֲנִינוּ

הוּא. לִירֵאִיד - לְצַדִּיקִים, שְׁהֵם יֵרֵאִי
 תַטָּא כְּמוֹ שְׂאֲמַרְנָן.

השלמה מההשמטות (סימן ל"ז)

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר. וְאָמַר רַבִּי
 יוֹחָנָן, שְׁנֵי אֹרוֹת הַגְּדוֹלִים הָיוּ, שְׂכַתוֹב
 וַיְהִי אֹר, וְעָלְיוּ נְאֻמַּר כִּי טוֹב. וְלָקַח
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָאֶחָד וּגְנָזוּ לְצַדִּיקִים
 לְעֵתִיד לְבֹא, שְׂכַתוֹב (תהלים לא) מָה רַב
 טוֹבָךְ אֲשֶׁר צִפְנָתָ לִירֵאִיד פְּעֻלָּתָ לְחוּסִים

הַחֲכָמָה וּנְתָנוּ לְעוֹלָם הַזֶּה. וְהֵינּוּ דְכָתִיב (משלי ד) כִּי לָקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם תּוֹרַתִי אֵל תַּעֲזוּבוּ. הָיוּ אוֹמְרֵי אוֹצְרָה שֶׁל תּוֹרָה שֶׁבָעַל פֶּה. וְאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִם יִשְׁמְרוּ זֹאת הַמִּדָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה שְׂזֹאת הַמִּדָּה נִחְשָׁבֶת בְּכֹלֵל הָעוֹלָם הַזֶּה, וְהִיא תּוֹרָה שֶׁבָעַל פֶּה. יִזְכּוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא שֶׁהוּא הַטוֹב הַגָּנוּז.

וּמֵאִי נִיהוּ עֵוִזוּ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, דְכָתִיב (חבקוק א) וְנִגְּהָ כָּאוֹר תִּהְיֶה. עֲתִיד הַנִּגְּהָ שֶׁנִּלְקַח מִהָאוֹר הָרֵאשׁוֹן לְהִיּוֹת כָּאוֹר, אִם יִקְיָמוּ בְּנֵי הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר כָּתַבְתִּי לְהוֹרוֹתָם. וְכָתִיב (משלי א) שְׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אָבִיךָ וְאַל תִּיטֹשׁ תּוֹרַת אִמְךָ. וְכָתִיב (חבקוק א) קַרְנִים מִיָּדוֹ לוֹ וְשֵׁם חֲבִיּוֹן עֵזוֹ, וּמֵאִי חֲבִיּוֹן עֵזוֹ. אֲלֵא אוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁנִּגְּזַר וְהַחֲבִיּוֹא שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים ל"ד) צַפְנֵת לִירְאִיךָ, וְזֶה שֶׁנִּשְׁאָר לָנוּ. (תהלים ל"ד) פָּעַלְתָּ לְחוֹסִים בְּךָ,

לשון הקודש

הַנִּגְּהָ שֶׁנִּלְקַח מִהָאוֹר הָרֵאשׁוֹן לְהִיּוֹת כָּאוֹר, אִם יִקְיָמוּ בְּנֵי הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר כָּתַבְתִּי לְהוֹרוֹתָם. וְכָתוּב (משלי א) שְׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אָבִיךָ וְאַל תִּיטֹשׁ תּוֹרַת אִמְךָ, וְכָתוּב (חבקוק א) וְקַרְנִים מִיָּדוֹ לוֹ, וְשֵׁם חֲבִיּוֹן עֵזוֹ. וּמֵהוּ חֲבִיּוֹן עֵזוֹ? אֲלֵא אוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁנִּגְּזַר וְהַחֲבִיּוֹא, שֶׁנֶּאֱמַר צַפְנֵת לִירְאִיךָ. וְזֶה שֶׁנִּשְׁאָר לָנוּ - פָּעַלְתָּ לְחוֹסִים בְּךָ, אוֹתָם שֶׁחוֹסִים בְּצִלְךָ בְּעוֹלָם

שֶׁכָּתוּב (משלי ד) כִּי לָקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם תּוֹרַתִי אֵל תַּעֲזוּבוּ. הָיוּ אוֹמְרֵי: אוֹצְרָה שֶׁל תּוֹרָה שֶׁבָעַל פֶּה. וְאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִם יִשְׁמְרוּ זֹאת הַמִּדָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה, שְׂזֹאת הַמִּדָּה נִחְשָׁבֶת בְּכֹלֵל הָעוֹלָם הַזֶּה, וְהִיא תּוֹרָה שֶׁבָעַל פֶּה, יִזְכּוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא שֶׁהוּא הַטוֹב הַגָּנוּז.

וּמֵהוּ הוּא עֵזוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? שֶׁכָּתוּב (חבקוק א) וְנִגְּהָ כָּאוֹר תִּהְיֶה. עֲתִיד

אֹתָם שְׁחוּסִים בְּצַלְךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְשׁוֹמְרֵי תוֹרָתְךָ
וּמְקַיְימֵי מִצְוֹתֶיךָ וּמְקַדְשֵׁי שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל וּמְיֻחָדִים
בַּפֶּתֶר וּבַגְּלוּי, שְׁנֵאמַר, נֶגְדַּ בְּנֵי אָדָם.

אָמַר רַבִּי רְחוּמַאי, מְלַמֵּד שֶׁהִיא אוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל
וְתוֹרָה אוֹרָה. שְׁנֵאמַר, (משלי ו) כִּי נֵר מִצְוָה
וְתוֹרָה אוֹר, וְאָמַר נֵר זֶה מִצְוָה. וּמִצְוָה זֶה תוֹרָה
שֶׁבַעַל פֶּה. אוֹר, זֶה תוֹרָה שֶׁבִכְתָּב. אֵלֶּא מִתּוֹךְ שֶׁכָּבַר
נְתַקִּיִּים הָאוֹר קָרִי לָהּ אוֹר. מִשָּׁל לְמָה הַדָּבָר דּוּמָה
לְאָדָם צָנוּעַ בְּסִפֵּי הַבַּיִת אֵף עַל פִּי שְׁיוֹם הוּא וְאוֹר
גָּדוֹל בְּעוֹלָם, אֵין אָדָם רוֹאֶה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ אֵלֶּא אִם
בֶּן הַכְּנִים בּוֹ נֵר. נֵר תוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה, אֵף עַל פִּי
שֶׁהִיא נֵר, צְרִיכָה לָהּ תוֹרָה לְפָרֵק קוֹשְׁיוֹתֶיהָ וּלְבַאֵר
סוּדוֹתֶיהָ. וּמֵאֵי נִיהוּ יִרְאֵת יְיָ, זֶה הָאוֹר הָרֵאשׁוֹן.

וְאָמַר רַבִּי מֵאִיר מָהוּ דְכָתִיב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי

לשון הקודש

דומה? לְאָדָם צָנוּעַ בְּסִפֵּי הַבַּיִת, אֵף עַל
פִּי שְׁיוֹם הוּא וְאוֹר גָּדוֹל בְּעוֹלָם, אֵין אָדָם
רוֹאֶה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ אֵלֶּא אִם בֶּן הַכְּנִים בּוֹ
נֵר. נֵר – תוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה. אֵף עַל פִּי
שֶׁהִיא נֵר, צְרִיכָה לָהּ תוֹרָה לְפָרֵק
קוֹשְׁיוֹתֶיהָ וּלְבַאֵר סוּדוֹתֶיהָ, וּמִי הוּא?
יִרְאֵת ה', זֶה הָאוֹר הָרֵאשׁוֹן.

שְׁנֵאמַר רַבִּי מֵאִיר, מָהוּ שֶׁכָּתוּב וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר, וְלֹא אָמַר לוֹ

הַזֶּה וְשׁוֹמְרֵי תוֹרָתְךָ וּמְקַיְימֵי מִצְוֹתֶיךָ,
וּמְקַדְשֵׁי שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל וּמְיֻחָדִים בַּפֶּתֶר
וּבַגְּלוּי, שְׁנֵאמַר נֶגְדַּ בְּנֵי אָדָם.

אָמַר רַבִּי רְחוּמַאי, מְלַמֵּד שֶׁהִיא אוֹרָה
לְיִשְׂרָאֵל, וְתוֹרָה אוֹרָה, שְׁנֵאמַר (משלי ו) כִּי
נֵר מִצְוָה וְתוֹרָה אוֹר. וְאָמַר נֵר – זֶה מִצְוָה,
וּמִצְוָה – זֶה תוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה. אוֹר – זֶה
תוֹרָה שֶׁבִכְתָּב. אֵלֶּא מִתּוֹךְ שֶׁכָּבַר נְתַקִּיִּים
הָאוֹר, קוֹרֵא לוֹ אוֹר. מִשָּׁל לְמָה הַדָּבָר

אור ויהי אור ולא אמר ליה ויהי בן. מלמד שהאור
 ההוא גדול ואין כל ברירה יכולה להסתכל בו. ונזוז
 הקדוש ברוך הוא לצדיקים לעתיד לבא והיא מדת
 כל סחורה שבעולם והוא כח אבן יקרה שקורין
 סוחרת. ודר ועל מה היא מדת דר, אלא מלמד
 שלקח הקדוש ברוך הוא מזיוה אחת מאלפים, ובנה
 ממנה אבן יקרה נאה ומקושטת וכלל בה כל המצוות.

בא אברהם וביקש פחו לתת לו, נתנו לו אבן יקרה
 זו ולא רצה אותה, זכה ונטל מדתו שנאמר
 (מיכה ז) תתן אמת ליעקב חסד לאברהם. בא יצחק
 וביקש פחו ונתנו לו, ולא רצה בה. זכה ונטל מדתו
 שהיא מדת הגבורה דהיינו הפת"ד. דכתיב (בראשית ל"א)
 וישבע יעקב בפחד אביו יצחק.

בא יעקב ורצה בה ולא נתנוהו לו, אמר ליה

לשון הקודש

בא אברהם וביקש פחו לתת לו, נתנו לו
 אבן יקרה זו ולא רצה אותה. זכה ונטל
 מדתו, שנאמר (מיכה ז) תתן אמת ליעקב
 חסד לאברהם. בא יצחק וביקש פחו,
 ונתנו לו ולא רצה בה. זכה ונטל מדתו,
 שהיה מדת הגבורה, דהיינו הפחד,
 שכתוב (בראשית לא) וישבע יעקב בפחד
 אביו יצחק.

בא יעקב ורצה בה ולא נתנוהו לו. אמר

ויהי בן? מלמד שהאור ההוא גדול, ואין
 כל ברירה יכולה להסתכל בו, ונזוז
 הקדוש ברוך הוא לצדיקים לעתיד לבא,
 והיא מדת כל סחורה שבעולם, והוא כח
 אבן יקרה שקורין סוחרת ודר. ועל מה
 היא מדת דר? אלא מלמד שלקח
 הקדוש ברוך הוא מזיוה אחת מאלפים,
 ובנה ממנה אבן יקרה נאה ומקושטת,
 וכלל בה כל המצוות.